
INDIVIDUALIZACIJA IN DIFERENCIACIJA PRI ŠPORTNI VZGOJI

Izhodišče

Razlike med učenci so vse večje in se kažejo v: telesnih značilnostih in gibalnih zmožnostih.

Raziskava (Strel, Šturm) - Sto najbolj gibalno sposobnih enajstletnikov dosega povprečje osemnajstletnikov. Sto najmanj uspešnih enajstletnikov je na ravni sedemletnikov. Danes 8 letnik preteče 100 m v času, ki je leta 1896 zadoščal za bronasto medaljo na olimpijskih igrah; 15-16 letnik preteče 100m v času, ki je leta 1980 zadoščal za srebrno medaljo na olimpijskih igrah.

Največje razlike so v začetku šolanja, pozneje se zmanjšujejo. V začetnem obdobju je le četrtnina učencev na ravni svojega razreda. Vsak ima svoj tempo razvoja, ki ga določa njegova »biološka ura«. Razlike med učenci so najbolj izrazite ravno pri športni vzgoji in sicer na področjih: Telesnega in gibalnega razvoja, gibalnih kompetenc, zdravstvenih posebnosti, interesov in motivacije.

Individualizacija omogoča: upoštevanje razlik, enake možnosti za vse, doseganje optimalnih učnih dosežkov, primerno uspešnost, manjše možnosti za neuspeh, da bo športna vzgoja za vsakega posameznika pozitivna izkušnja.

Individualizacija: učno načelo, ki zahteva spoštovanje in razvijanje individualnih razlik. Prilagajanje individualnim vzgojnim in učnim posebnostim, potrebam, željam, nagnjenjem. Pogosto se upošteva, vendar v glavnem nezavedno.

Diferenciacija: groba individualizacija, ki zajema razlike učencev v okviru manjše skupine (pri ŠVZ vadba po postajah, vadba z dopolnilnimi in dodatnimi nalogami). Razvrščanje v skupine poteka po subjektivnem (opazovanje) in objektivnem (merjenje) merilu.

Individualizacija in diferenciacija v učnem načrtu za ŠVZ

Med splošnimi izhodišči: Upoštevati načelo enakih možnosti učencev in njihovo različnost. Vsak učenec naj bo uspešen. Posebna skrb za nadarjene in otroke s posebnimi potrebami. V različnih organizacijskih oblikah: športne interesne dejavnosti, dopolnilni pouk, različne športne dejavnosti, tekmovanja, tečaji, tabori, športni oddelki, različni športni programi (Zlati sonček, Krpan, Hura, prosti čas, Zdrav življenjski slog...).

Individualizacija pri ŠVZ

Velikokrat poteka nezavedno, nenačrtovano, spontano. Učenci večinoma naloge izvajajo skladno s svojimi zmožnostmi, znanjem, motivacijo, prilagaja se: število ponovitev, način izvedbe, intenzivnost vadbe. Posebej primerne so učne oblike: obhodna vadba, dopolnilne naloge, dodatne naloge, vadba s kartoni. Učitelj lahko prilagaja pouk ŠVZ na različne načine: postavljanje različnih učnih ciljev, izbira različnih vsebin, določanje različnih obremenitev, uporaba različnih učnih oblik, uporaba različnih učnih metod, uporaba različnih pripomočkov, individualno posredovanje povratnih informacij, uporaba sodobne učne tehnologije, IKT. Individualizacija pri ŠVZ je za učence zelo primerna, za učitelja pa zelo zahtevna. Individualizacije je v praksi odločno premalo.